

eam sicut plenitudinem rosa in Jericho, & sicut olivam speciosam in campis, & platanum exaltatum juxta aquam in plateis; quoniam eam etiam in via martyrii, & misericordiae, & magnanimitatis ceterarumque virtutum operibus decoravit.

S. Antoninus.

1638 Eadem de magna Matre interpretationi insillens S. Antoninus 3. p. Titulo 31. c. 3. §. 3. existimat congeri ab Ecclesiastico sex Deiparæ ad caelos sumptæ exaltationes. Prima quasi Cedrus in Libano, id est, super omnes Angelorum choros. Secunda quasi Cypressus in monte Sion, id est, super omnes Prophetas. Tertia quasi palma in Cades, id est, super Apostolos. Quarta quasi plantatio rosa in Jericho, id est, super omnes Martyres. Quinta, quasi olivæ speciosa in campis, id est, super omnes Confessores. Sexta, quasi platanus id est, super omnes Virgines.

S. Thomas.

Consonat S. Thomas 10. 16. in Serm. de Assump. Virginis, ubi docet ex verbis Ecclesiastici, quæ expendimus, Deiparam omnibus Sanctorum meritis commulata, Angelorum, qui significantur per Cedrum; Patriarcharum, & Prophetarum, qui per Cypressum; Apostolorum, qui per palmam; Martyrum, qui per rosam; Confessorum, qui per olivam; Virginum, qui per Platanum. Ad stipulatur Jacob. de Vo agne Archiepiscopus Januensis Serm. 206. qui est tertius de Assumpt. B. Virginis, ubi latè ostendit, sex positas differentias arborum ab Ecclesiastico. quia in celestipatria sex sunt ordines Beatorum, scilicet Virgines, Confessores, Martyres, Apostoli, Prophetæ, & Patriarchæ, quos omnes, & singulas Virgo Maria in sua ascensione visitavit, & visitando percussit, & percurrendo transcendit.

Jacob. de Voragine.

1639 Ex numeratis Auctoribus nonnulli, ut apparet, advertunt, Christum & Deiparam in illis symbolicis laudibus considerandos non in se ipsis dumtaxat, sed in suis quoque membris, seu Sanctorum ordinibus, in quibus & per quos Jesus & Maria nimio opere exaltantur. Sic etiam illa Christi imago, & encomia divinissima, de quibus Cant. 5. a v. 10. ad finem usque capitis, non solum Christum, prout in se est, expriment, sed etiam, prout in suis præclara & excellentia operatur. Qua ratione interpretantur Nyssen, Paulinus, Ambrosius, Gregorius Magnus, Philo Carpathius, Guilielmus, & Honorius relati à nostro Del Rio ibi in littera, & in tropologia, observatque ibidem noster Alcazar, & in Apocalypsi c. 1. v. 10. & in c. 10. Est enim Ticonii regula à S. Augustino relata & commendata lib. 3. de Doctrin. Christ. c. 31. aliquando sacram Scripturam de Christo & Ecclesia loqui, quasi de unica persona. Unde lux conciliatur Isaïæ verbis c. 49. 6. Ecce dedi te in lucem gentium, ut sis salus mea usque ad extremum terræ. De Christi verba sunt, & ad Christum directa, tamen ea sibi Apostoli applicant, tanquam ipsius Christi ministri & membra in illis mirabilia operantis: ut claret ex Act. 13. 47. Sic præcepit nobis Dominus: Posui te in lucem gentium, ut sis salus mea usque ad extremum terræ. Vide ibi nostros Lorinum, & Riberam in cap. 2. Zachariæ numero suo 17. & 18. nec non S. Isidorum de summo bono cap. 25. His observatis, nostro jam argumeto n. 1604. breviter præfixo splendorem concilemus.

Sape Scriptura loquitur de Christo in suis consuetudine.

S. August.

Isai. 49. 6.

Act. 13.

47.

TRACTATUS ASCETICUS, SIVE RELIGIOSUS,

Textum illustrans de exaltatione Christi, ac Deiparæ gloriosissima, & multiplici in sacris Religiosorum Familiis, omnibus & singulis.

1640 **R**EMISSIS jam iis, quæ ad litteræ corticem, & aliorum placita spectant, germanum utique illorum verborum sensum à me donatum putaverim, si id unum, juxta datum superius argumentum, & aurei filii deductionem, serio autem: videlicet Siracidem eo versuum ternario agere de requie Christi, & Deiparæ gloriosissima, deque prælustri utriusque exaltatione in Religiosa Ecclesia, sacris nimirum Religiosorum familiis, quas apposuissimè sub illorum montium & locorum nomenclatura typicè intelligo; in quibus Iesus, & Maria arborum ad instar præstantissimorum omnimodâ gloriâ, juxta cujusvis Religiosæ familiæ institutum, pulchramque varietatem magnificè exaltantur. Huic nostræ cogitationi, utpote recenti, etsi videam ex Interpretibus nullum perspicuè suffragari, non idcirco ea parvi pendenda: tum quia non omnis germana interpretatio uni vel alteri, id est, paucis Ecclesiastici enarratoribus concessa est: tum quia, cum nullum ex sanctis Patribus habeamus hujus libri elucidatorem; nobis planè, sicuti etiam prioribus expositoribus, major datur facultas; ut hujus sacre Scripturæ intellectum, qui germanior appareat, amplectamur. Igitur (quod felix,

felix, faustumque sit) ordior, credens futurum neminem, qui meam salutem in hac explicatione pietatem non laudet, ametque plurimum cum tantoperè cedat in Christi & Deiparæ gloriâ, & Religiosorum Familiarum commendationem omnium, atque singularum, quibus sacratam, dicatamque hanc meam Opellam volo.

SECTIO XXXIV.

Nostra interpretatio generatim stabilietur, & illustratur solidè, & amantè.

1641 **P**rimò, quia id jure suo exigit rectus narrationis ordo, verborum coherencia, & acolutia. Cum enim Siracides præcedenti Versiculo perpetuam Christi, ac Deiparæ in universali Ecclesia, Hispanienli signatum, requiem prædixisset, commodè subinde Religiosæ meminit Ecclesiæ, nec non & in ea Jesu & Mariæ prælustrem commendat exaltationem, quam multiplicem describit juxta multiplex Religiosi status institutum.

Religiosi instituti majestas & præstantia eximia. S. Nazian.

1642 Secundò, id etiam suadet Religiosi instituti majestas in summo posita, supra quam exaggerari possit. Ecclesiæ pars selectior, & sapientior, appellantur familiæ Religiosæ à S. Nazian. Orat. 20. de laud. Basilii: Initiantur omnium excellentior & sublimior ordo, à S. Ignatio Martyre de Eccle. Hierar. c. 6. & S. Isidor. Pelusiota lib. 1. Epist. 129. Monachorum vitam vocat Vitam calo virtutes superiores præstantem. Et S. Bernar. in Apologia ad Guillelmum Abbatem; Ceterum quo nullus in terra similior Angelicis ordinibus, nullus vicinior ei, quæ in caelis est Jerusalem. Mitto innumera alia Monasticæ vitæ elogia: illud non prætermittam, quo honorantur Religiosi à S. Nazian. Orat. ad Julianum Præf. Generis nostri primitiæ appellantur, id est, quod pulchrius, quod præstantius in orthodoxa Ecclesia extat: cum intuitu, ut reor, ad Pauli verba, qui

S. Pelusio.

S. Bernar.

S. Nazian.

2. Thessal. 2. 12.

S. Iustinia.

Abb. Fuldenis.

cum Apostolo dicere possunt: Nostra conversatio in caelis est: ut loquitur Abbas Fuldenis Rabanus Maurus. Ast tales sunt procul dubio Religiosi status professores, ac singulæ Religiosorum familiæ: eminentiora nempe Christi membra, caelestis in terris familia, ut eos appellat S. Hieronymus Epist. 41. ad Rufinum. Angelorum cætus in corporibus mortalibus, Chrysofost. vocat Hom. 8. in Matth. Secesum conversationis à mundo universo, Monasticam vitam vocat S. Basil. Epist. ad Grego. Nazian. de vita in solitudine degenda: Conversationem planè caelestem, nihil deteriorem Angelicam. Chrysofostomus l. 3. adversus vituperatores vitæ Monasticæ: Caestem in terra vitam, imitationem fidelium Angelorum. Cassiodorus in Ps. 103. In his ergo eminentioribus Christi membris, terrena fugientibus, caelestia sectantibus, Christus ipse exaltatus apparet, tanquam Cedrus in libano, tanquam Cupressus in monte Sion, tanquam Palma in Cades, &c. ubertim eis elargiens quod ipse habet, immortalitatem, rectitudinem, victoriam, umbram protectionis, æternitatis odorem, & misericordiae oleum: & quidquid per eas arbores, & plantas symbolicè designatur; ita ut Christum ipsum vitâ & moribus perfectissimè referant. Ut enim peregre regie Paschasius Abbas in Psal. 44. Quis non miretur quod fragilis sexus sic uno impetu gradiatur ad superna, ita ut adhuc intra mundum, jam extra carnem, extra mundum videatur esse virtutibus? Nec igitur mirum, quia concupivit Rex Dei Patris Filius speciem vestram, quia ipse reformavit in vobis imaginem, & similitudinem suam.

1644 Quartò, non fallar, si autem Christum Jesum Cruci affixum prædicari à Siracide mirificè exaltatum uti Cedrum in Libano, uti Cypressum in monte Sion, uti Palmam in Cades, uti rosæ plantationem in Jericho, uti speciosam olivam in campo amœno, uti Platanum in plateis. Cui cogitationi faveat ligna, quibus triumphale Crucis lignum dicitur compactum:

Ligna Crucis, Palma, Cedrus, Cupressus, Oliva. Glossa in Clemen. 1. de summa Trinit. & Gregorius noster lib. 1. de Cruce, cap. 5. Partim consentit Hugo Carenis, ita: Et sicut Palma exaltata sum in Cades, id est, in Cruce. Et Rabanus Maurus: Sicut Platanus exaltata sum juxta aquam. Crux passionis Christi exaltata est juxta aquam. Hinc apparet, cur per illa speciatim loca, arbores, & plantas, Christi Jesu gloria in Religiosis spectatim familiis resplendeat. Sunt quippe Religiosi spirantes expirantis in Cruce Jesu imagines. Ferte igitur obsecro (ait S. Chrysof. Hom. 69. in Matt.) ut facile videatis Monachorum, & Crucifixorum vitam. Jugis enim mortificatio, & quotidiana interni, atque externi hominis propter Deum mactatio, quam exercitationes asceticæ adjunctam habent pro crucifixione, seu in Cruce morte in singulos dies irrogatâ computatur. Crux Monachorum, rigor Ordinis, ajebat Cælarus Heisterbachius lib. 8. cap. 19.

S. Hieroni.

S. Basil.

S. Chrysof.

S. Basil.

Cassiodo.

Paschasius

Crucis signa

Hugo.

Rabanus

Religiosi cum Christo crucifixi.

S. Chrysof.

Cælarus.

Videndi hac de re P. Hieron. Platus de bono status religiosi lib. 2. c. 11. & 12. & P. Nigronius in Regulas communes Societatis Jesu ad Regulam 4. a num. 14. & P. Theophilus Raynaudus de Martyrio per pestem parte 1. cap. 3. qui multos Ecclesie Patres referunt pro hoc argumento.

Ad Galat. Galat. 5. 24. Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis, & concupiscentiis.

S. Ambros. Ubi vocem Christi in recto multitudinis casu esse putat S. Ambrosius, qui ita explicat: Qui enim Christi devoti sunt, hos dicit Christos. Quod observat, & tuetur etiam Claudius Guiliellidus ad ea Pauli verba. De religiosae vitae professoribus signatim explicat Procopius Gazæus in cap. 62. Itaque. Monachorum cætus, de quibus apud Paulum in hæc verba legitur: Qui autem Christi sunt, carnem crucifixerunt cum affectibus, & cupiditatibus. Porro Religiosos viros Christos Apostolus appellat, ut qui spirantes sint crucifixi Jesu imagines. Consonat sibi Paulus ad Rom. 6. 5. Si complantati facti sumus similitudini mortis ejus, &c. Græcè, si consitii, seu consititii; ubi sub arboris metaphora, in- fitionis, sive complantationis typo sermo est de iis, qui Christo confixi sunt Cruci, & insiti arbori salutiferæ; ut Cedrus Cedro, ut Cupressus Cupresso, ut Palma Palmæ, &c. Apparet enim in multiplici Religiosorum instituto multiplex crucifixi Jesu gloria. Et quidem de Monachis verba Pauli singillatim capit S. Bernardus de Præcepto, & Dispensatione c. 23.

Gazæus. S. Bernar. Quasi secundo baptizamur, dum per id, quod mortificamus membra nostra quæ sunt super terram, rursus Christum induimus, complantati denovo similitudini mortis ejus. Quò referas illa Sponsi verba Cant. 8. 5. Sub arbore malo suscitavi te: ibi corrupta est mater tua, ibi violata est genitrix tua: vel, ut Hebræa sonant; Ibi concepit te mater tua, ibi parturivit te genitrix tua: nempe sub salutaris, arboris sanctæ Crucis umbra, cujus est fructus fundatio status religiosi, & ubi fundatores tam sublimem cogitationem conceperunt, atque illam demum, tanquam partum felicissimum in lucem protulerunt. Ita peregrinæ explicat noster Alcazar.

Ad Roma. 6. 5. Sicut in similitudine mortis ejus, &c. Græcè, si consitii, seu consititii; ubi sub arboris metaphora, in- fitionis, sive complantationis typo sermo est de iis, qui Christo confixi sunt Cruci, & insiti arbori salutiferæ; ut Cedrus Cedro, ut Cupressus Cupresso, ut Palma Palmæ, &c. Apparet enim in multiplici Religiosorum instituto multiplex crucifixi Jesu gloria. Et quidem de Monachis verba Pauli singillatim capit S. Bernardus de Præcepto, & Dispensatione c. 23.

S. Bernar. Quasi secundo baptizamur, dum per id, quod mortificamus membra nostra quæ sunt super terram, rursus Christum induimus, complantati denovo similitudini mortis ejus. Quò referas illa Sponsi verba Cant. 8. 5. Sub arbore malo suscitavi te: ibi corrupta est mater tua, ibi violata est genitrix tua: vel, ut Hebræa sonant; Ibi concepit te mater tua, ibi parturivit te genitrix tua: nempe sub salutaris, arboris sanctæ Crucis umbra, cujus est fructus fundatio status religiosi, & ubi fundatores tam sublimem cogitationem conceperunt, atque illam demum, tanquam partum felicissimum in lucem protulerunt. Ita peregrinæ explicat noster Alcazar.

Religiosi Christi militantes & Deipara. 1646 Quinto probari potest ex fine ultimo, & suo modo peculiari, & proprio status religiosi, qui est Dei Jesu, ac Deiparæ Matris major cultus, & gloria: Religiosi enim, amandatis vitæ commoditatibus, & carnis illecebris, quæstuosum sibi lucrum putant, Deo Deiparæque, ac Dei Virginisque gloriæ militare; quem in finem omnis religiosi instituti desudat industria. Unde S. Chrysostomus in lib. de comparatione Regis, & Monachi, Religiosum appellat, qui totam vitam suam Dei cultui mancipavit, & se totum Deo dedit, & pro pietate, ac Dei cultu cum Demonibus bellum gerit. Et Magnus Basilius in Regulis filiis disputatis, Interrogatione 7. sine, loquens de religioso instituto, ait: Propositum sibi finem habet gloriam Dei ex præcepto Domini nostri Jesu Christi, dicitur: Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in celis est. Et S. Laurent. Justin. lib. de obediencia. c. 18. Sunt diversæ Christo Domino famulantium congregationes, quæ licet sint in habitibus distinctæ, variæ in Constitutionibus, & in ceremoniis discretæ, unâ tamen intentione glorificandi Deum se exercendo desudant. Idem omnino dicendum de B. Vir-

S. Chryl. appellat, qui totam vitam suam Dei cultui mancipavit, & se totum Deo dedit, & pro pietate, ac Dei cultu cum Demonibus bellum gerit. Et Magnus Basilius in Regulis filiis disputatis, Interrogatione 7. sine, loquens de religioso instituto, ait: Propositum sibi finem habet gloriam Dei ex præcepto Domini nostri Jesu Christi, dicitur: Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in celis est. Et S. Laurent. Justin. lib. de obediencia. c. 18. Sunt diversæ Christo Domino famulantium congregationes, quæ licet sint in habitibus distinctæ, variæ in Constitutionibus, & in ceremoniis discretæ, unâ tamen intentione glorificandi Deum se exercendo desudant. Idem omnino dicendum de B. Vir-

S. Basili. Interrogatione 7. sine, loquens de religioso instituto, ait: Propositum sibi finem habet gloriam Dei ex præcepto Domini nostri Jesu Christi, dicitur: Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in celis est. Et S. Laurent. Justin. lib. de obediencia. c. 18. Sunt diversæ Christo Domino famulantium congregationes, quæ licet sint in habitibus distinctæ, variæ in Constitutionibus, & in ceremoniis discretæ, unâ tamen intentione glorificandi Deum se exercendo desudant. Idem omnino dicendum de B. Vir-

S. Iustinia. sunt diversæ Christo Domino famulantium congregationes, quæ licet sint in habitibus distinctæ, variæ in Constitutionibus, & in ceremoniis discretæ, unâ tamen intentione glorificandi Deum se exercendo desudant. Idem omnino dicendum de B. Vir-

gine, cujus gloriæ illustrandæ & promovendæ maximopere incumbunt singulæ Religiosorum Familæ, ut ex infra dicendis constabit. Fit igitur inde, jure merito Christum, & Deiparam exaltatos prædicari in religiosis Ordinibus uti Cedrum in Libano, uti Cupressum in monte Sion, &c. nempe per externum cultum, (ut Lyranus explicat) & præexcellam gloriam, cujus sunt Religiosi quæstuosè avari; quamque maximè exambiant, & cumulatius augent.

1647 Sextò, resplendet in hac nostra explanatione, non una, sed multiplex, & varia Religiosæ Ecclesie pulchritudo, & majestas, quam designat multiplex montium & locorum dignitas, Libani nempe, Sionis, sive Hermonis, Cades, Gaddi, sive Engaddi, Jericho, Campi amoeni, & Platearum. Unde multiplex affurgit Christi, & Deiparæ gloria, & sublimitas in arborum & plantarum decore vario, & dotibus typicè præsignata. Certè homogeneum quid est status Religiosus, si principales nexu trium votorum inspiciantur; si verò cujusque sacri Sodalitii ritus, finis, & media, quibus ad eum finem tendit, perpendantur, quid varium & dissimile est. De quo nostri Suarez tom. 4. de Religione, tractatu 9. lib. 1. cap. 1. Nigronius in Regul. Commu. Societatis, ad Tituli particulam 3. num. 8. Platus de Bono status religiosi l. 2. cap. 24. Hanc porrò sacrarum familiarum varietatem in montium ac locorum varietate à Siracide commendata pulcherrima designari, existimo. Etenim duo in primis montes commendantur ab Ecclesiastico totâ celeberrimi Palæstinâ; videlicet Libanus & Sion, seu Hermon. Deinde quatuor assignantur præstantissima loca; scilicet Cades, seu Engaddi, Jericho, campo amœnus, & plateæ. Per illos duos montes significari vitam contemplativorum, Hugo Carensis rectè observat: nam in Libano nascitur ihus devotionis, quæ est sapientia: Sion interpretatur specula, quæ est intellectus. Unde opportunè explicat: Sicut Cedrus exaltata sum in Libano, id est, in contemplativis devotis, & sicut Cupressus in monte Sion, id est, in contemplativis speculativis. At verò quatuor illis locis significari vitam activorum, in quibus vigent maxime consilium, & fortitudo, & scientia & pietas, idem Hugo autumat, atque subinde interpretatur: Sicut palma exaltata sum in Cades, &c. id est, in bonis activis.

1648 Quis ergo in hac montium, & locorum partitione non illicò animadvertat universalem Religiosi status divisionem in activam & contemplativam vitam? Sunt enim quædam Religiones, quæ proximorum juvandarum sarcinâ exoneratæ, integrè fruuntur contemplationis voluptate, & quietis otio; & sunt aliæ, quæ tamen contemplationibus temporaria convenientia dent, praxim utique speculationibus divinis jungunt, & Sacramenta Orthodoxis administrando, prædicationibus, & Catechese eos instruendo, & alia charitatis & misericordie opera exercendo. Hæc activæ absolutæ appellantur; illæ verò contemplativæ. Atque hæc bimembris Religionis divisio sufficiens videtur esse, juxta communem sententiam cum S. Thoma 2. 2. quæst. 179. art. 1. ut observat noster Suarez tom. 4. de Religione tractatu 9. lib. 1. cap. 5. numer. 10. est multo alii, majoris claritatis gratiâ, tertium addant membrum Religionis mixtæ ex contemplatione

Varia Religiosa Ecclesia pulchritudo, & majestas.

Vita activa & contemplativa.

Hugo.

platione & actione, quæ perfectior est solâ contemplativa ex receptissimo Theologorum placito apud Suarium eo lib. 1. cap. 6.

Religiones que contemplativa vita vacant.

1649 Igitur sub montis Libani, & Hermonis typo Monachales omnes Religiones comprehendendo, quæ contemplativæ dant operam vitæ, sibi que prospiciunt, aliis exempti Ecclesiasticis ministris: ut olim Carmelitana, & Augustiniana, & nunc Benedictina, Cluniacensis, Cisterciensis, Camaldulensis, Carthusiana, Hieronymitana, & ejusmodi aliæ. Si verò expendas quæ de his montibus supra statuimus, facile tibi erit nostrum illustrare argumentum. Horum enim montium multiplex divisio, successus, nomenclatura, etymon, mira altitudo, ros de cælo, fontes & flumina, quibus mons ipse, subjactæ valles, & planities irrigantur, quid, quæso, aliud sonant, nisi Monasticarum Religionum multipliciter, solitudinem, secessum, contemplationem, virtutum praxim, Spiritus sancti rorem de cælo, laudes divinas, vitæ puritatem, insitiuti sublimitatem, doctrinæ fontes, & flumina?

Et que contemplativa vita.

Rursum, si posteriores in Ecclesia Religiosas familias, præsertim ab anno 1215. earumque vitæ rationem, & instituta consideres, facile reperies, eas ferè omnes activam vitam ex suo proprio instituto amplecti, interque hominum cætus versari. Ejusmodi sunt sacri Dominicanorum, Franciscanorum, Trinitariorum, Mercenariorum, Minorum, Jesuitarum, & aliorum Clericorum Ordines: qui quidem licet partim contemplationi, partim divinis laudibus vacent, doctrinæ tamen, prædicationi, ac Sacramentorum administrationi insistant, aliisque Charitatis operibus, prout fert cujusque Religionis institutum. Has ergo Religiosas Familias typicè præsignatas existimo quatuor illis locis, Cades, sive Engaddi, Jericho, Campo armeno, & Plateis, utpote quæ loca hæc sunt vel prope civitates ipsas, vel hominum frequentia celeberrima. His porrò (ut Hugo Cardinalis interpretatur) Activorum vita significatur, in quibus vigent maxime consilium, & fortitudo, & scientia, & pietas. Adde; & in quibus Christus ac Deipara mirificè exaltantur uti Cedrus in Libano, uti Cupressus in monte Sion, sive Hermon, uti Palma in Cades, sive Engaddi, uti plantatio rosæ in Jericho, uti oliva speciosa in campis, uti platanus juxta aquam in plateis.

Hugo.

SECTIO XXXV.

Similibus sacra Scriptura testimoniis idem comprobatur argumentum: & Status Religiosus ostenditur ad instar esse Paradisi.

1650 Dicitis adjungo aliam tum solidam, tum amœnam nostri argumenti probationem ex similibus depromptam inspiratæ Scripturæ locis. Etenim dum exaltari audio Jesum, & Mariam in Religiosis familiis tanquam Cedrum, Cupressum, Palmam, Rosæ plantationem, Olivam, & Platanum; deliciofum Paradisi hortum confidero, novum Ecclesie viridarium mille jucundum amœnitatibus, statum nempe Religiosum, qui & terrestri & cælesti Paradiso perfimilis est. Nobilissimum audiamus Prophetam Isaiam non semel hac de re vaticinantem. In primis cap. 35. 1. de aureo Evangelii sæculo prædicens sic fatur: Lætabitur deserta, & inivis, & exultabit solitudo,

Novum Ecclesie viridarium Religiosa familia.

Isai. 35. 1.

& florebit quasi lilium (Hebraicè, quasi rosa.) Germinans germinabit, & exultabit lætabunda, & laudans. Gloria Libani data est ei, decor Carmeli & Saron. Dabit Ecclesie universali sacras Religiosorum familias, montes porrò illustrissimos omni conspicuos amœnitatæ, ac procerissimis arboribus: ut aridum & infructuosum Gentilitatis desertum, sic appareat irriguum, amœnum, vernum, floridum, sæcundum, ut pulcherrimi montes Libanus, & Carmelus, & Saronis ager pinguisissimus. Quid verò subinde? Subtextit continenter: Ipsi videbunt gloriam Domini, & decorem Dei nostri: id est, Christum glorificatum & exaltatum; Christique decorem & altitudinem in Religiosis Ordinibus, uti Cedri in Libano, uti Cupressi in monte Sion, &c.

1651 Sibi consonat Isaias cap. 41. 18. dum Prophetico penicillo summam Ecclesie Christianæ felicitatem, & amplificationem depingit. Aperiam in supinis collibus flumina, & in medio camporum fontes, &c. Dabo in solitudine Cedrum, & spinam, & myrrum, & lignum Olivæ: ponam in deserto abietem, ulmum, & buxum simul. LXX. ponunt & Cyparissum. Certè hanc aquarum exuberantiam in solitudine quondam sitiente, esse cælestium donorum, & gratiarum copiam in Religiosis Christi Familis, facile est intelligere. Hæc ipsæ sæcunda irrigatione exuberantes, undique amœnissimis, & fructiferis arboribus vernant, Cedris, spina, ligno impubribus, myrris, olivis, abietibus, ulmis, buxis, cupressis, quæ varietates arborum, (ut Hieronymus exponit) diversitatem significant gratiæ spiritualis: vel virtutum eximias quasdam rationes, justitiæ, prudentiæ, fortitudinis, temperantiæ, & aliarum ut alii volunt: Vel etiâ Confessores, Doctores, Martyres, Virgines, uti non pauci interpretantur. His omnibus summopere Status excellit Religiosus, ubi & frugifer, perpetuoque vernans Ecclesie Paradisus. Videtis S. Gregorium Magnum Hom. 20. in Evangelia.

1652 Haud dissimilis sibi idem Vates c. 51. Isai. 51. 3. Consolabitur Dominus Sion, & consolabitur omnes ruinas ejus; & ponet desertum ejus quasi delicias, & solitudinem ejus quasi hortum Domini. Gaudium, & lætitia invenientur in ea; gratiarum actio, & vox laudis. Per Sionem, Ecclesiam intellige in Sione tanquam in imagine repræsentatam, in exordio suo sterilem & quasi desertam. Eam porrò numerosâ scbole implendam, promittit; non Christianâ solùm, sed Religiosâ præfertim. Hanc Paradisum voluptatis seu deliciarum, & Hortum Domini appellat nobilibus atque frugiferis arboribus & plantis confutum: in quo eximia virtutum omnium amœnitas appareat. fructus uberes atque mirifici; & resonant festivi cantus, gratiarum actio, atque laudantium chori. Ut enim pulchrè S. Petrus Damian. Ser. 5. de S. Nicolao Episcopo: Verè claustrum est Paradisus, hic prata virentia scripturarum, præterfluens lacrymarum undositas. Hic sunt arbores erectissimæ, chori sanctosorum, nullaque est, quæ non multâ fructus gaudeat ubertate. Et Opusculo 52. c. 26. Monasterium vestrum, dilectissimi, quidam Paradisus est.

1653 Iterum Isaias nostro splendorem conciliat argumento, dum eximiam Orthodoxæ Ecclesie gloriam commendat c. 60. v. 13. Gloria Libani ad te veniet, abies & buxus, & pinus simul ad ornandum locum sanctificationis mee, & lo.

Isai. 41. 18.

S. Hieron.

S. Damiani.

Claustrum est Paradisus.

Isai. 60. 13.